

UČITELJSKI T O V A R Š.

List za šolo in dom.

Izhaja 1. in 15. dne vsakega mesca, in velja za celo leto 2 gold. 50 kr.,
za pol leta 1 gold. 30 kr.

Tečaj VIII. V Ljubljani 15. januarja 1868. List 2.

Gena nesreče.

Nikdár ne bahaj sreče se preveč,
Le malo ur nje solnce svetlo sije,
Oblák nesreče kmali ga zakrije,
In v sèrcu up ugasne ti bliščeč.

Kar zgolj veselje ti je pred biló,
Budí ti v sèrcu žalne zdaj spomine;
Ko svoje sreče gledaš razvaline,
Še zgubo nje občutiš bolj britkó.

Nikár obupať nima ti sercé!
Korist nesreča tudi ima svojo:
Le ona skaže svetu ceno tvojo —
V nesreče šoli ur'jo se možjé.

J. Cimperman.

S kom je šola v zvezi.

Ljudska šola je v sredi med družino in srenjo, med cerkvijo in državo; tedaj je v zvezi

1) z družinskim življenjem, iz katerega izhaja. Naj prva otroška izreja, se vé da, je v domačem družinskem življenji. Vsak družinski oče je poglavar in učitelj pri svoji družini, in vsaka mati je varuška in odgojiteljica svojih otročičev. Ko pridejo otroci v šolo, prevzame velik del te domače izreje šola, ktera mora z družinsko izrejo vedno sklenjena biti.

Šola si mora prizadevati, da pozná posamesne in skupne družinske razmere. Potem pa je njena dolžnost, da se, kolikor je mogoče in primerno, vjema z domačo izrejo in da dopolnjuje, dostavlja in popravlja tam, kjer vidi, da je pomanjkljiva ali celó slaba. Ena naj pglavitniših dolžnosti, ki jih ima šola do družine, je ta, da se dobrim otrokom s šolsko odgojo ne pokvari ali da se jim celó ne umori pravi živelj ali značaj družinskega življenja.

2) Šola je v zvezi s srenjo, to je: ona mora imeti vedno pred očmi podobo dobrih, srečnih srenjčanov. Kakoršnih srenjčanov si šola želi za sé in sploh za vse koristno in pravo v sedanjem času, takih naj si izreja iz sedanjih otrok za prihodnje čase. Vsak kraj pa ima še svoje posebne razmere, torej mora tudi té šola dobro poznati in se po njih ravnati.

3) Šola naj se združuje v vsem in povsod s pravim cerkvenim duhom. Ona naj se s cerkvijo vred trudi, da izreja dobre kristijane. Sverho ali namembo, ktero si izveršuje cerkev pri svojih udih, da jih napeljuje k pobožnemu in edino srečnemu časnemu in večnemu življenju, naj si stavi tudi šola na čelo svoje naloge. Žalibog pa jih je tudi med učenjaki sedanjí čas mnogo, ki menijo, da je človek le sam sebi namenjen, ter otroke tudi po tem vodilu vzrejuje. To pa je zeló napačno. Po taki izreji se živi častilakomnost, neizmerno uživanje sedanjega življenja, prevroči pohlep po blagu i. t. d., kar vse je človeku prej ali slej v pogubo. Prava, kerščanska izreja je vsa drugačna; ona približuje človeka k Bogu, kateri je prva ali izvirna podoba, resnica in ljubezen. Namen kerščanske izreje je: otrokom naj se daje podlaga za vse, kar morajo biti v poznejem domačem, srenjskem, cerkvenem in državnem življenju. Kerščanska izreja se nikakor ne more ločiti ne od domače, ne od šolske izreje, kajti ona pospešuje obojo. To resnico poterjuje zgodovina in jo pripoznavajo vsi naj boljši modrijani vseh časov.

4) Tudi država ima pravico do šole, ker hoče, da bi ji šola izrejala dobre državljane. Za tega voljo je šola zvezana tudi z državo. Prav prazen se pametnemu človeku zdi prepis, čegava je šola, cerkvena, ali državna. Cerkev in država jo imate po svoje v lastini. Cerkev mora doverševati prave državine namene, država pa tudi cerkvi ne sme bra-

niti, da bi po svoji dolžnosti in nalogi ne mogla skrbeti za pravo kersčansko izrejo.

Šola se mora tedaj združevati z družinskim življenjem, s srenjo, s cerkvijo in z državo. Kjer se le eden teh delov zanemarja, šola ne more izvrševati svoje zverhe in ne more biti to, kar bi morala biti. P.

Omika in podučevanje v jutrovih deželah.

Dunajski časnik „Zukunft“, ki se poteguje za slavjanske pravice, je omenjal ne davno v nekem svojem broji tudi neobrazenost jutrovih deželá, in marsikteremu naših pridnih bralcev bode gotovo všeč, da izvé, kako napreduje podučevanje v daljnih jutrovih krajih.

V Libanonu prebivata dva národa: Maroniti (katoliki in protestantje) in pa Druzi. Maroniti so majhen, pa čverst rod, ki se je razširil po libanonskih višinah noter doli do Druzov; dobili so ime od samostana sv. Marona, in so največ katoliške vere. V Libanonu je seosebno sedANJI čas zeló malo stalnega mirú, in zavoljo tega peša in oslabljuje vse, pa osobito — duševna izomika. — Šole v Turčiji so naj več privatne in pa takoimenovane srenjske šole, ter so v zeló revnem stanu, kajti država stori za šole ravno toliko, kot nič. Kersčanski národi si tú pomagajo, kolikor morejo po svojih slabih zmožnostih — in imajo nekoliko bolj dobrih zavodov. V Bulgariji, Tesaliji, Macedoniji in Epiru nahajajo se početne šole na kmetih še v precej zdatnem številu.

Pa vse drugače je to v Aziji. — Tú so kristijani v manjščini, in živé v jako razkropljenih skupščinah. Spoznovavci Izlama ne dovolijo radi, da bi si kristijani napravljali potrebnih šol, in če je tudi kje kakošna šola, stoji na jako slabih in polzkih tleh.

V Libanonu so muhometanci v manjščini, ali tú so zopet druge homatije, ovirajoče vso duševno izomiko in plodonosno delovanje na duševnem polji. — Večina libanonskih prebivalcev ne zna niti brati niti pisati. Pervi in glavni vzrok tega zastanka je, da so še le pred malo leti šole vstrojili, pa drugi vzrok je, da v teh krajih ne vidijo radi kakovega učenjaka.